

Zadání úkolu – skupina č. 3: Posuďte níže uvedené vyjádření žalobce k námitkám žalovaného a podané námitky a připravte koncept rozhodnutí

Krajský soud v

Žalobce:

Žalovaný:

O zaplacení

Vyjádření žalobce k námitkám žalovaného

K sp. Zn. 38 Sm 216/2006

Přílohy: plná moc

I.

Žalobce se vyjadřuje k uplatněným námitkám žalovaného následovně:

1) Námitka neoprávněného vyplnění směnky

Žalovaný namítá, že ve vztahu k jeho osobě se jedná o neplatný převod pohledávky a všech zajišťovacích instrumentů, kdy tento svůj názor opírá o skutečnost, že vztahy byly chráněny bankovním tajemstvím, které bylo postoupením pohledávky porušeno. Dále namítl v tomto bodě skutečnost, že u KS v Ústí nad Labem podal žalobu na neplatnost převodu zajišťovací blankosměnky.

Uvedenou námitku, včetně jejího zdůvodnění, je třeba chápat pouze jako obstrukční a zavádějící. Žalovaný se nemůže dovolávat ochrany dle zákona o bankách, neboť z jím uvedených skutečností a také skutečností, které jsou žalobci známy, jednoznačně vyplývá, že žalovaný avaloval blankosměnku, jako jeden ze způsobů zajištění úvěru poskytnutého společnosti Y ze dne 17.11.1994, dne 22.3.1996, čímž se bezpodmínečně zaručil za splacení tohoto úvěru, kdy se nelze dovolávat ochrany bankovního tajemství a to jak s ohledem na ustanovení § 38 citovaného zákona o bankách, ale i z důvodu toho, že postoupením pohledávky, kdy takovéto postoupení nebylo žádným smluvním úkonem vyloučeno, došlo ke vstupu žalobce plně do práv původního věřitele, ale nejen do práv, ale i povinností, tedy je vázán povinností mlčenlivosti vůči třetím osobám, kdy řádným uplatněním svých práv nemůže být zasahováno do bankovního tajemství, tak jak to měl zákonodárce na mysli.

Z daného jednoznačně plyne, že žalobce účelově zneužívá institutu bankovního tajemství s cílem vyhnout se povinnosti nést důsledky svých rozhodnutí, tedy zaplatit žalobci směnečnou částku včetně příslušenství. Jeho sdělení o podané žalobě na neplatnost převodu směnky je v dané věci zcela irelevantní, kdy skutečnost podané žaloby nebrání řádnému výkonu práv žalobce a s podáním žaloby nejsou spojovány žádné zákonem předpokládané účinky.

2) Nesprávně vyplněná výše směnečného peníze

Žalovaný touto námitkou namítá, že vůbec neví jak žalobce vyplnil údaj o výši směnečného peníze, kdy vyslovuje svoji domněnku, že došlo k vyplnění částky včetně úroků z úroků dle smlouvy o úvěru, kdy toto ujednání je dle judikatury Nejvyššího soudu neplatné. Kdy dále namítá, že svým avalem zajišťoval pouze jistinu pohledávky s příslušenstvím

existujícím v době uzavření smlouvy o zajištění závazku, nikoli žádné budoucí příslušenství jistiny.

Směnečná suma byla vyplněna dle směnečného vyplňovacího práva, které bylo založeno smlouvou o úvěru. Ve smlouvě o úvěru je také specifikována částka, která může být na směnku doplněna, v tomto případě se jedná o souhrn všech nezaplacených splátek úvěru (ve kterých je zahrnut i úrok jakožto „cena peněz“ ve smyslu smluvního ujednání, což je plně v souladu s § 497 ObZ). Při prodlení s plněním je také účtován úrok z prodlení. Žalovaný ve svých námitkách poněkud zavádějícím způsobem spojuje úroky, které se týkají poskytnutí úvěru a úroky z prodlení, které úročí celou sumu nesplacené pohledávky.

Námítka, že žalovaný zajišťoval jen jistinu pohledávky není ničím podložena. Směnka byla vyplněna v souladu s vyplňovacím právem na očekávatelnou částku, která odpovídá výši dluhu. Žalovaný sám uvádí, že směnku avaloval nevyplněnou. Své rukojemské prohlášení nijak co do výše neomezoval a byl si vzhledem k smlouvě o zajištění vědom, že zaručuje pohledávku určité výše, určité osobě, a tedy i samozřejmě i následků, ke kterým může vést neplnění ze strany dlužníka.

Žalobce opět tedy touto námitkou prokazuje svoji snahu zbavit se důsledků svého jednání, kdy jím takto uplatněná námitka je z jeho strany irelevantní, neboť podpisem jako avalu na směnečné listině se jednoznačně a bezpodmínečně zavázal plnit pro případ, že výstavce směnky plnit nebude. Jako směnečnému ručiteli mu nepřísluší uplatnit námitku nesprávně vyplněné směnečné částky, neboť k tomuto není aktivně legitimován a toto právo přísluší toliko pouze výstavci směnky nehledě na skutečnost, že ust. § 10 zák. směnečného a šekového hovoří zcela jasně. Majiteli směnky, tedy žalobci, nelze namítat, že ujednání o vyplnění směnky nebyla dodržena.

3) Námítka porušení dohody o vyplnění blankosměnky

Žalovaný v této námitce jinými slovy za užití zejména svých domněnek opět vyvozuje závěr, že nebyla dodržena ujednání o vyplnění blankosměnky. Tento svůj závěr odůvodňuje tím, že směnka byla vyplněna v době od 19.6.2006 do 26.9.2006, avšak v návaznosti na prohlášení konkurzu měla být vyplněna nejpozději dne 15.10.1996, kdy v tomto směru mělo být omezeno právo věřitele na vyplnění blankosměnky a jejím pozdějším vyplněním byla porušena dohoda o vyplnění směnky

Článek III smlouvy umožňuje žalobci, aby směnku náležitě doplnil a takto zajišťovací nástroj realizoval. Jedná se o výhradní právo žalobce v případě, že úvěr není splácen řádně a včas. Jak je již naznačeno jedná se o právo, nikoliv povinnost. Žalobce je z tohoto vztahu oprávněn směnku vyplnit v jakoukoliv dobu, která splní podmínku „neřádného“ plnění úvěru. Ke stejnému závěru dochází i současná teorie a praxe směnečného práva.

Směnka byla doplněna datem, které splňuje podmínku „po neplnění“ resp. „po řádné splatnosti“ úvěru, tedy datum vyplnění není nijak v rozporu s vyplňovacím právem.

Co se týče námítky konkurzního řízení, nelze toto považovat za relevantní argument. Z obecného oprávnění a možnosti chovat se určitým způsobem nelze vyvozovat zároveň i povinnost takto se chovat.

K námitce, že by se dalo zajištění realizovat postupně, jak nabíhaly jednotlivé nezaplacené pohledávky, je vhodné snad jen poznamenat, že nelze tímto způsobem vystavit směnku, směnka umožňující splácení ve splátkách by nemohla být platnou.

Je možné i připomenout judikát Rc 71/2005 Sbírku rozhodnutí NS, kde se mimo jiné uvádí:

„Nejsou-li v dohodě o vyplnění žádné podmínky pro stanovení údaje splatnosti směnky, přičemž je dostatečně určitým způsobem stanoveno, jaká výše směnečného peníze má být v blankosměnce doplněna, pak je zřejmé, že doba splatnosti směnky nesmí předcházet době splatnosti zajišťovaného závazku. Při splnění této podmínky může věřitel do blankosměnky vyplnit jakékoliv datum splatnosti. Takové ujednání je v případě dohod o vyplnění blankosměnky obvyklé a není žádného důvodu, proč by tato praxe, sledující bezpochyby bezpečnější zajištění věřitelovy pohledávky, měla být v rozporu s dobrými mravy“

Argumentace použitá žalovaným je tedy opět irelevantní a zavádějící. Jeho konstatování o obsahu Smlouvy o úvěru, bodu IV/10 a obecných úvěrových podmínek Ekoagrobanky a.s. OD 1002, bod II.6 jsou pravdivá, avšak výklad těchto skutečností je mylný a tendenční.

Žalobce, či jeho předchůdce, se nikde nezavázali k vyplnění blankosměnky do nějaké doby. Citovaná ustanovení smluv zakládají právo, nikoli povinnost, žalobce směnku vyplnit, kdy je pouze na jeho úvaze, kdy a za jakých podmínek toto učiní. S ohledem na tuto skutečnost se i tato námitka jeví neopodstatněnou.

4) Námitka promlčení práva na vyplnění směnky

V této námitce žalovaný obšírně až zmatečně a zcela nesystematicky a účelově vytrhává z kontextu jednotlivé skutečnosti ke kterým přiřazuje judikáty NS vydané ve zcela odlišných skutkových věcech.

Žalovaný správně cituje literaturu i judikaturu k dané problematice. Potud lze s vlastností promlčení práv z blankosměnky souhlasit.

Nelze ale souhlasit se závěrem, který žalovaný podkládá rozhodnutím Nejvyššího soudu Rc 11/88. Zde je totiž účelově smíšen institut pohledávky s neurčenou splatností, resp. pohledávky, kde není jasné, kdy bude splatná a situace vystavení blankosměnky, kde je tato situace předvídatelná a stranami při vystavení také chtěná.

V tomto se také shoduje i ustálená judikatura, včetně citované sbírky Vážného (např č.. 9089 a další) a také teorie (Vyplňovací právo nezaniká...„promlčením, jelikož promlčení lhůty směnečných nároků se týkají jen směnek hotových“ ...). Ani žalovanému známá judikatura nestojí jinak (např. 9 Cmo 274/2004 VS Praha:

„Právo věřitele na vyplnění blankosměnky realizuje věřitel přímo jejím vyplněním. Toto právo je právem akcesorickým k předmětné listině - blankosměnce a je závislé na existenci blankosměnky. Pokud existuje blankosměnka, pak musí trvat i právo věřitele na její vyplnění, není-li toto právo jinak smluvně omezeno. Takovým omezením by např. byla dohodnutá lhůta, ve které by bylo možné blankosměnku doplnit. V případě jejího porušení by se ale jednalo o směnku vyplněnou v rozporu s dohodou o jejím vyplnění a ani zde by nepřicházelo v úvahu promlčení nároku.

Nejsou-li v dohodě o vyplnění žádné podmínky pro stanovení údaje splatnosti směnky, přičemž je dostatečně určitým způsobem stanoveno, jaká výše směnečného peníze má být v blankosměnce doplněna, pak je zřejmé, že doba splatnosti směnky nesmí

předcházet době splatnosti zajišťovaného závazku. Při splnění této podmínky může věřitel do blankosměnky vyplnit jakékoliv datum splatnosti. “)

K dalším judikátům, které žalovaný cituje snad jen toliko, že pokud se v komentáři ke směnečnému právo z roku 1941 uvádí stat' o vyplňování blankosměnky je takový text obecný, nemůže tedy plně krýt situaci, kdy je směnka určena k zajištění jiného závazku, a tedy tato nejistota směnečného dlužníka je silně snížena, protože pokud řádně plní své primární povinnosti (zde ze smlouvy o úvěru), nemůže dojít k vyplnění směnky. Takováto blankosměnka má jediné reálné omezení v možnosti doplnit datum, a to, že nemůže být doplněna před splatností úvěru (resp. jeho části), což není tento příklad.

Vyplňovací právo nelze ztotožňovat s právem z pohledávky. Navíc toto právo není nějakou libovůlí, ale je založené smluvním ujednáním, které je obsahově předvídatelné a jako takové nebylo žalovaným nijak rozporováno a i avalské prohlášení bylo provedeno bez výhrad, s tím, že pokud by úvěrový závazek byl hrazen dobrovolně, nemuselo být přistoupeno k soudnímu vymáhání závazku.

Žalobce kladně kvituje, že žalovaný v poslední větě desátého odstavce souhlasně s žalobcem uvádí, že není pochyb o převoditelnosti práva, a proto tím sám relativizuje námitku číslo 1.

Z tohoto důvodu k této námitce lze konstatovat jen to, že právo na vyplnění směnky se nepromlčuje, a tudíž tato námitka je neopodstatněná.

5) Námitka částečné neplatnosti dohody o udělení vyplňovacího práva

Opět se jedná o účelové tvrzení žalovaného, kdy sám soudu sděluje, že ve smlouvě o zajištění závazku je uvedeno, že pokud nebude pohledávka včetně příslušenství uvedená v čl. I řádně a včas plněna, je věřitel oprávněn doplnit na směnce peněžitou sumu ve výši splatné dlužné částky, příslušenství je jasně dáno smlouvou o poskytnutí úvěru a také specifikací pohledávky v čl. I. smlouvy o zajištění úvěru. Kdyby toto příslušenství nebylo uvedeno ve smlouvě o zajištění úvěru, neměla by tato skutečnost vliv na povinnost žalovaného dostát své povinnosti z titulu učiněného avalu.

Ustanovení § 303 Obchodního zákoníku mluví o „určitém závazku“, stejně tak § 37 zákoníku občanského pojednává o právním úkonu, který je učiněn „určitě“.

Směnečné rukojemství se ale obchodněprávní úpravou neřídí vůbec a obecná úprava občanskoprávní není použitelná ani subsidiárně (viz Kotásek J. et al. Kurs obchodního práva. Právo cenných papírů. 4. vydání. Praha: C.H. BECK, 2005, 762 s. na straně 517, marginálie č. 566 in fine).

I kdyby tomu tak bylo, není možné použít obdobně judikát, týkající se příslušenství nemovitosti, na situaci, kde by měla být řešena otázka příslušenství pohledávky.

Samotnou otázku výkladu, co je příslušenstvím pohledávky a pouhé uvedení „pohledávka s příslušenstvím“, není možno považovat za neurčité či nepřesné vyjádření. Jednak se jedná o jinou situaci než problematika postavení rukojmího, jednak jde o situaci, kterou zákon jasně vymezuje, a to v § 121 odst. 2 Občanského zákoníku, kde je pojem „příslušenství pohledávky“ vymezen.

6) Námitka neplatnosti dohody o udělení vyplňovacího práva

V této námitce žalovaný vyvozuje neplatnost vyplnění data splatnosti směnky, kdy toto není řešeno dohodou o zajištění závazku. Tato argumentace je opět irelevantní a zavádějící a to s ohledem na již citované ustanovení § 10 čl. 1 zák. sm. a šek.

Blankosměnka jako taková je určena zejména svoji nevyplněností a zároveň vůlí stran, aby za určitých předpokladů byla doplněna na plnohodnotnou směnku. Krom určení za směnku a alespoň jednoho podpisu není stanovena další minimální náležitost blankosměnky, důležité je následné doplnění na směnku platnou. Datum splatnosti nemusí být výslovně určeno, z povahy věci (viz rozhodnutí k námitce 4) plyne, že pokud není výslovně dohodnuto jinak, je věřitel oprávněn vyplnit takové datum, které nebude dřívější než datum splatnosti úvěru, což bylo plně dodrženo.

7) Námitka rozporu s dobrými mravy

V této námitce žalovaný vyvozuje, že penalizační úrok 24 % oproti směnečnému úroku je v rozporu s dobrými mravy. Penalizační úrok je zcela v souladu s právem a odpovídá úrokové hladině v dané době na daném místě. Kdy, jak bylo sděleno ve vyjádření k námitce č. 3 je zcela na uvážení a právem žalobce, kdy směnku vyplní a uplatní.

II.

Závěrem a s ohledem na výše uvedené a to zejména tyto skutečnosti:

- žalovaný zcela vědomě a osobně směnku avaloval
- žalobce vyplnil směnku v souladu s právem a smluvními ujednáními
- žalovaný směnečnou sumu s příslušenstvím ve lhůtě splatnosti žalobci neuhradil

a také s přihlédnutím ke skutečnosti, že práva ze směnky jsou práva majetková, která se nepromlčují a u kterých závisí pouze na vůli věřitele, tedy oprávněného držitele směnky, kdy svá práva uplatní, kdy žalovaný zásadně nepopírá důvod závazku a vztahy, které vznikly na základě smlouvy o úvěru č. 03/94/804/188 a také dále je mezi stranami nesporná dohoda o směnečném vyplňovacím právu i dohoda o zajištění závazky z výše uvedené smlouvy o úvěru, kdy její ujednání byla dodržena, navrhuji nadepsanému soudu, **vydání rozhodnutí kterým ponechá směnečný platební rozkaz č.j. 38 Sm 216/2006 – 27 ze dne 16.12.2006 v platnosti.**

V Brně dne 12. 3. 2007

Podpis